

Het gewone leven!

Als experts van het gewone leven en nauw verbonden met de Vughtse gemeenschap, brengen wij graag een aantal belangrijke ontwikkelingen in de gemeente Vught onder uw aandacht. Deze kunnen u inspireren om sociaal werk en preventieve maatregelen op te nemen in het nieuwe verkiezingsprogramma.

In Nederland is er een dringende noodzaak om te investeren in het preventieve sociale veld. De uitdagingen zijn groot: de druk op zorg en welzijn neemt toe, de bevolking vergrijst dubbel en de arbeidsmarkt kampt met personeelstekorten. Tegelijkertijd wordt van inwoners verwacht dat zij langer zelfstandig thuis blijven wonen en hun sociale netwerken actief opbouwen. Het versterken van zorg voor elkaar en lokale sociale netwerken wordt daarom steeds urgenter.

Belangrijke thema's:

**Ontmoeting en
informele hulp**

Mantelzorg

Dementie

**Armoede en
bestaanszekerheid**

**Het belang van
vrijwilligers**

Inburgering

**Collectieve preventie
jongeren**

**Samenwerking
en integrale aanpak**

Bent u nieuwsgierig geworden of wilt u meer informatie?

Ons team staat klaar om vragen te beantwoorden of om langs te komen voor een gesprek.

Met vriendelijke groet,
Helen Raamsdonk
Manager Welzijn Vught

Ontmoeting en informele hulp

Er is een duidelijke noodzaak om meer te focussen op de buurten en kleinschalige verbindingen te versterken. Denk aan kleine klussen in de buurt, elkaar helpen met boodschappen en burens aan elkaar koppelen. Waar mensen elkaar kennen, staan zij voor elkaar klaar. Laagdrempelige ontmoetingsmomenten zijn essentieel, zowel in de straat als bij ontmoetingsplekken zoals niet-geïndiceerde huiskamers en wijkpunten.

Informele hulp kan op sommige plekken vanzelf ontstaan, maar een vangnet voor initiatiefnemers is belangrijk wanneer zich problemen voordoen. In veel buurten ontstaan onderlinge verbindingen echter niet vanzelf; hier is professionele activering noodzakelijk om sociale cohesie te bevorderen.

Door de toenemende vergrijzing en het feit dat senioren steeds langer zelfstandig thuis wonen met een grotere zorgbehoefte, is het essentieel dat zij actief blijven, zowel fysiek als sociaal. Dit helpt eenzaamheid te verminderen (48% van de inwoners van 65 jaar of ouder in Vught voelt zich eenzaam) en beperkt mentale klachten. Initiatieven zoals Welzijn op Recept hebben hierin opvallende resultaten geboekt.

Toekomstperspectief:

- Investeer in **ontmoetingsplekken** in de buurten (bv. huiskamers voor ouderen, wijkpunten)
- Stimuleer een **buurtgerichte aanpak** door de domeinen heen (welzijn, wonen, zorg)
- Focus op de **verbinding tussen welzijn en zorg** met een praktische aanpak (bv. Welzijn op Recept, sterke integrale wijkteams in de buurt)

Mantelzorg

Omdat ouderen steeds langer thuis blijven wonen, neemt de druk op mantelzorgers toe. Een mantelzorger is iemand die langer dan drie maanden structureel meer dan acht uur per week zorg biedt aan een naaste. Dit vraagt veel van partners, vrienden en familie. Goede informatie, ondersteuning en erkenning zijn daarom essentieel.

In Vught is 35,4% van de 16-plussers mantelzorger, wat neerkomt op ongeveer 9.200 mensen, waarvan 830 zwaar belast zijn.

Toekomstperspectief:

- Neem het **mantelzorgnetwerk** serieus. Hier zitten de experts uit de praktijk die weten wat nodig is en de daadkracht hebben om het uit te voeren.
- Zorg voor **respijtzorg**, zodat overbelaste mantelzorgers heel even op adem kunnen komen.
- Maak **individuele mantelzorgondersteuning** toegankelijker door meer mensen in te zetten.

Dementie

Onlangs ontving de gemeente Vught als eerste in onze regio het certificaat Dementievriendelijke gemeente, een succes dat te danken is aan vele professionele en vrijwillige organisaties.

Dit betekent echter niet dat het werk voltooid is. De groeiende groep mensen met dementie vraagt om voortdurende aandacht, verdieping van kennis en verdere professionalisering van professionals, vrijwilligers en mantelzorgers. Het sterke dementienetwerk speelt hierin een belangrijke rol.

Cijfers 2023

Mensen met dementie Vught :

Percentage 40-plus met dementie	3,8%
Totaal aantal mensen met dementie	700
Aantal thuiswonenden met dementie	430
In een instelling	270

Verwachting in 2040: verdubbeling

Toekomstperspectief:

- Streef naar het behoud en verdieping van een **Dementievriendelijke gemeente**.
- Blijf investeren in **het informeren** van mensen met dementie en hun naasten. (Geheugenbibliotheek, Geheugencafé, Geheugenwijzer)
- Maak **mantelzorgers** van mensen met dementie **sterker** en breng hen met elkaar in contact (Training Omgaan met dementie en lotgenotengroepen).
- Ontwikkel **zorgzame buurten** (zoals een bewonerscirkel) die ook voor versterking van mantelzorgers zorgen. Dan voelen zij zich er niet alleen voor staan.
- Neem in de **woonzorgvisie** mee dat nieuwe woningen geschikt gemaakt worden voor senioren en mensen met dementie.

Armoede en bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid gaat verder dan inkomen; het omvat wonen, zorg, gezondheid, werk, sociale relaties en vertrouwen in de toekomst. Ook in Vught bestaan uitdagingen: 1,5% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar heeft moeite met rondkomen door lage inkomens en oplopende schulden. Sommige gezinnen komen maandelijks honderden euro's tekort. Schaamte en stigma maken het voor velen moeilijk om hulp te zoeken. Momenteel maken tussen de 600 en 700 gezinnen gebruik van minima-regelingen en het aantal gebruikers neemt bijna overal toe. Daarnaast zijn woningen schaars of onbetaalbaar en is er werk zonder zekerheid, vooral voor jongeren, flexwerkers en zzp'ers.

Lichtpunt én waarschuwing.

Het kernteam Bestaanszekerheid zorgt voor warme overdrachten en sterke netwerken. Meer mensen vinden regelingen en hulp. Maar dit laat óók zien dat het probleem groter is dan gedacht. Denk hierbij aan de dreigende tekorten op het gebied van participatie.

Toekomstperspectief:

- Verhoog en veranker **het sociaal minimum**.
- Zorg voor **betalbare woningen en werk** dat zekerheid en een fatsoenlijk inkomen biedt.
- **Investeer** in netwerken en vangnetten.
- **Bestrijd stigma** en herstel vertrouwen; het doorbreken van stigma begint bij de politiek zelf.

Het belang van vrijwilligers

Vrijwilligers zijn de motor van onze samenleving!

In Vught zet een grote groep inwoners zich in (onder de 65-plussers zelfs 1 op de 3). Ze zorgen dat mensen elkaar ontmoeten, dat eenzaamheid wordt doorbroken en dat iedereen kan meedoen naar vermogen.

Deze vrijwilligers steken tijd, kennis, ervaring en liefde in buurten en wijken, informele zorg, natuur en milieu, sport, cultuur en onderwijs. Zij dragen bij aan beleidsthema's als sociale structuur, armoedeverzachting, positieve gezondheid en inclusie. Geen vervanging van professionele inzet maar noodzakelijk om de samenleving draaiende te houden.

Wij zien vrijwilligers als ruggengraat van de sociale basis.

Toekomstperspectief:

- Denk in lange termijn en **investeer in vrijwilligers, hun organisaties en lokale netwerken**. Bied ze continuïteit om zichzelf te ontwikkelen en maak het aantrekkelijk en eenvoudig.
- Ga uit van **de kennis en ervaring van vrijwilligers** en hun organisaties, zoek ze op en betrek ze actief en gelijkwaardig bij het maken van beleid.
- Investeer in **waardering** van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties (dag van de vrijwilliger, trainingen).
- **Vereenvoudigen regelingen**: denk aan vergunning aanvragen en de bijkomende kosten.

Inburgering

De gemeente heeft een wettelijke taak om statushouders te huisvesten en te ondersteunen. Samen streven we ernaar deze nieuwe Vughtenaren welkom te heten en hen zelfredzaam te maken, zodat zij een toekomst kunnen opbouwen als volwaardige burgers. Dit proces verloopt niet vanzelf. Naast gemeentelijke diensten zetten we maatschappelijke begeleiding in met vrijwilligers en taalcoaches.

Vrijwilligers bieden financieel-administratieve ondersteuning en helpen nieuwkomers hun weg te vinden in Vught, de Nederlandse taal te oefenen en actief deel te nemen aan de gemeenschap, bijvoorbeeld via voorzieningen, verenigingen en sociale contacten. De begeleiding is altijd op maat: wie minder zelfredzaam is, krijgt intensievere ondersteuning dan inwoners die al zelfstandig zijn. Veel statushouders vinden dankzij deze begeleiding succesvol hun weg.

Er blijft een groep over, de zogenoemde oudkomers, die niet zelfstandig zelfredzaam kan worden. Veel van hen kunnen hun administratie niet zelf afhandelen. Bij bestaande gesprekken ontbreekt vaak de benodigde cultuursensitiviteit om deze doelgroep effectief te helpen. Het is noodzakelijk om blijvend te investeren in passende ondersteuning voor deze groep.

Toekomstperspectief:

- **Statushouders zijn volwaardige inwoners** in Vught. Ondersteun daar waar nodig en laat los zo gauw het kan.
- Een **aantal oudkomers** is minder leerbaar en niet digivaardig. Zorg voor een spreekuur waar zij terecht kunnen. Kleine investering voor een grote impact.

Collectieve preventie jongeren

Samen investeren in veerkracht!

Er gebeurt al veel aan collectieve preventie in Vught. Denk aan: **SWITCH & SWITCH+:** wekelijkse bijeenkomsten voor jongerenparticipatie, gericht op empowerment en sociale verbinding.

Queer Colours: maandelijkse groep voor jongeren met diverse seksuele en genderidentiteiten.

Structurele samenwerking **met het Maurick College:** met wekelijkse aanwezigheid op woensdag en een directe verbinding tussen onderwijs en preventie.

JAZA: steeds zichtbaarder als jongerenplatform, versterkt de stem van jongeren in de gemeente.

Samenwerking met GROEN expertisecentrum: versterkt kennisdeling en borging van kwaliteit.

Het jongerenwerk in Vught organiseert op 20 november de “Jongeren-top” samen met 10 gemeenten: Vught, Boxtel, Sint-Michielsgestel, Maashorst, Den Bosch, Oss, Boekel, Land van Cuijk, Bernheze en Meierijstad. Dit is een unieke samenwerking waarbij jongeren actief meedenken over beleid en hun stem laten horen.

Toch zien wij dat jongeren toenemende prestatiedruk, identiteitsvragen en mentale uitdagingen ervaren. Er is behoefte aan veilige plekken waar jongeren zichzelf kunnen zijn, gehoord worden en samen kunnen groeien. Professionals signaleren dat vroegtijdige betrokkenheid en groepsgerichte aanpak leidt tot meer veerkracht en minder individuele problematiek.

Toekomstperspectief:

- **Investeer structureel in collectieve preventie:** het is kosteneffectief, duurzaam en versterkt de sociale basis van jongeren.
- **Ondersteun lokale initiatieven** zoals SWITCH, Queer Colours en JAZA. Zij zijn de motor achter participatie en inclusie.
- **Stimuleer samenwerking** tussen onderwijs, gemeenten en jongerenorganisaties. Dit vergroot bereik en impact.
- **Maak jongeren mede-eigenaar** van beleid via platforms zoals SWITCH.

Samenwerking en integrale aanpak

De bereidheid en daadwerkelijke inzet om integraal uitdagingen aan te pakken in de gemeente Vught is groot bij professionele en vrijwilligersorganisaties.

Dat is een groot goed. Voorbeelden hiervan zijn het kernteam bestaanszekerheid (armoede), het mantelzorgnetwerk, het netwerk dementie, JAZA (jongeren), Samen sterk in de wijk (informele hulp en zorgzame gemeenschappen).

Toekomstperspectief:

- Waardeer deze **sterke netwerken** en laat de gedachte los dat wij als gezamenlijke partijen zaken dubbel doen, daar waar wij juist elkaar versterken en de impact voor inwoners vergroten.

